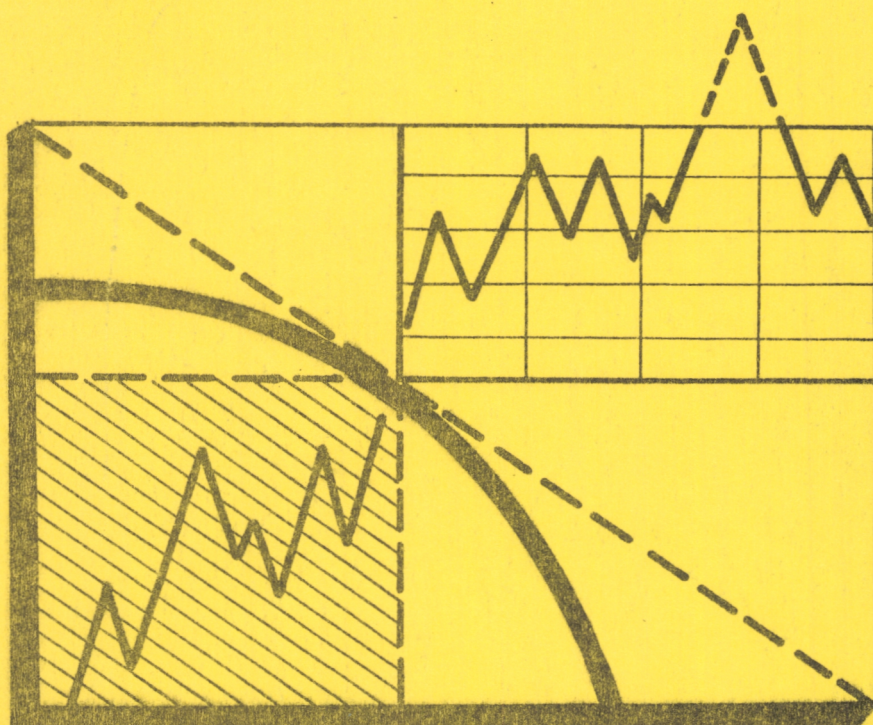

**METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN HENKILÖSTÖN
TOIMINTA KONSULTTI- JA ASiantuntija-
TEHTÄVISSÄ SEKÄ TILAUSTUTKIMUKSISSA**

Seloste

Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunnan toiminta konsultti- ja asiantuntijatehtävissä ja tilaustutkimuksissa vuosina 1976 - 1980 ja kiinnostus näitä tehtäviä kohtaan selvitettiin kyselyllä elo - lokakuussa 1980. Sadastakolmestatoista kyselyyn vastanneesta Metsäntutkimuslaitoksen tutkijasta ja teknisestä henkilökunnasta oli kolmannes toiminut erilaisissa asiantuntijatehtävissä vuosien 1976 - 1980 aikana. Kotimaisia tehtäviä suoritettiin kaikkiaan 49 ja ulkomaisia 24. Kotimaisissa tehtävissä yleisin toimeksiantaja oli valtion viranomainen, ja puolet tehtävistä oli kestoltaan alle kolme kuukautta. Ulkomaisissa tehtävissä yleisin toimeksiantaja oli Yhdistyneet Kansakunnat tai sen jokin alajärjestö. Ulkomaiset tehtävät olivat melkein pelkästään asiantuntija- ja konsulttitehtäviä.

Lähes puolet niistä, jotka eivät olleet toimineet asiantuntijatehtävissä, ilmoitti, että kyseiset tehtävät eivät sovi heidän suunnitelmiinsa. Toinen puoli ilmoitti joko pyrkineensä johonkin asiantuntijatehtävään tai että ei ollut löytänyt sopivaa erikoisalansa tehtävää. Neljännes vastaajista esitti olevansa hyvin kiinnostunut Metsäntutkimuslaitoksen tekemän sopimuksen puitteissa asiantuntijatehtävistä edellyttäen, että ne voidaan suorittaa yksityisen konsulttiyrityksen eduin. Jossain määrin kiinnostuneita oli valtaosa, 63 %, ja ei-kiinnostuneita 6 %. Joka kymmenes ei osannut ottaa kantaa tai jätti kysymyksen kokonaan vastaamatta.

Alkusanat

Julkisen hallinnon alojen asiantuntemusta on Suomessa toistaiseksi hyödynnetty kaupallisesti verraten vähän. Eräillä aloilla, kuten esimerkiksi Valtion teknillisessä tutkimuslaitoksessa, on vientitoiminta kuitenkin laajentunut melko voimakkaasti viime vuosina. Kansainvälisen kaupan luonteen ja volyymin muuttuessa on odotettavissa että julkisen hallinnon organisaatioiden asiantuntemuksen kansainvälinen kysyntä tulee edelleen kasvamaan. Vastaavasti voidaan odottaa tällä asiantuntemuksella olevan myös kotimaista kysyntää.

Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunnan metsäalan ammattipätevyyttä käytetään jatkuvasti erilaisissa metsäalan koti- ja ulkomaisissa asiantuntija- ja tilaustutkimustehtävissä. Toiminnan koordinoiminen puuttuessa tehtävät on yleensä suoritettu yksityishenkilöinä ja useimmiten normaalien työtehtävien lisänä. Laitoksen tutkimusohjelmassa on kuitenkin samanaikaisesti tutkimuksia, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta.

Julkisten palvelujen vientitoimikunnan mietintö (Komiteanmietintö 1980:11) kartoitti valtion laitosten ja muiden julkisen hallinnon yksiköiden erikoispalvelujen vientimahdollisuuksien lisäämistä. Mietinnön asettamien tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksien tutkimiseksi henkilöresurssien kannalta katsottiin tarpeelliseksi selvittää Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunnan aikaisempi toiminta konsultti- ja asiantuntijatehtävissä ja tilaustutkimuksissa.

Metsäntutkimuslaitoksen suunnitteilla olevassa organisaatiouudistuksessa on kaupalliset tehtävät pyritty huomioimaan tilaustutkimusten ja asiantuntijatehtävien koordinoimiseksi ja markkinoinnin tehostamiseksi. Tämän vuoksi nähtiin tarpeelliseksi selvittää myös henkilökunnan mielipiteet kyseisistä tehtävistä ja niiden organisoinnista laitoksen puitteissa. Organisaation uudistustyöryhmä METOR jatkaa työtään laitoksen organisaation kehittämiseksi.

Selvitys tehtiin ylijohtaja Olavi Huikarin aloitteesta. Matti Palo toimi työn suunnittelun ja toteutuksen valvojana metsäekonomin tutkimusosastolla. Matti Palo ja Yrjö Sevola kritikoivat käsikirjoitusta.

Heinäkuu 1981

Heidi Vanhanen

	sivu
Seloste	1
Alkusanat	2
Sisällys	4
1. Johdanto	5
2. Konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimus- toiminta vuosina 1976 - 1980	
21. Toiminnan yleiskuva	8
22. Kotimaiset tehtävät	9
23. Ulkomaiset tehtävät	10
3. Kiinnostus konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ja tilaus- tutkimuksiin	
31. Yleinen kiinnostus asiantuntijatoimintaan	13
32. Kiinnostuksen kohteet	17
33. Tehtävien seurantakanavat	19
4. Asiantuntijatehtäviin osallistumisen rajoitukset	
41. Yleiset rajoitukset	20
42. Kielitaito	22
5. Mielipiteet asiantuntijatehtävien organisoinnista	23
6. Tulosten tarkastelu	28
 Viitteet	
Liitteet	

1. Johdanto

Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunnan toiminta asiantuntija- ja konsulttitehtävissä sekä tilaustutkimuksissa vuosina 1976 - 1980 kartoitettiin elo - lokakuussa 1980. Kirjallinen kysely (liite 1) osoitettiin tutkimussihteerien välityksellä tutkijoille ja tekniselle henkilökunnalle sekä Helsingissä että tutkimusasemilla.

Kyselyssä keskityttiin selvittämään henkilöresurssit, jotka olisi potentiaalisesti käytettävissä laitoksen puitteissa koordinoitavaan asiantuntijatoimintaan. Kyseisten tehtävien kysyntään tai laitoksen puitteissa suoritettavien asiantuntijatehtävien markkinointiin ei tässä selvityksessä ole puututtu. Laitoksen tutkimusohjelmassa on tälläkin hetkellä tutkimuksia, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta. Näiden tutkimusten aseman ja merkityksen tarkastelu tutkimusohjelmissa on jätetty tämän selvityksen ulkopuolelle. Näihin osallistuvan henkilökunnan vastaukset sisältyvät kuitenkin vastausaineistoon.

Konsultti- ja asiantuntijatehtävien ja tilaustutkimusten kattava määrittely on varsin hankalaa. Tehtävien tyypit saattavat vaihdella hyvinkin suuresti. Peruskriteerinä kyselyyn kuuluville tehtäville pidettiin, että tehtävä suoritettiin Metsäntutkimuslaitoksen ulkopuoliselle toimeksiantajalle eri korvauksesta, normaalin palkkauksen ulkopuolella, tai että varoja tehtävän suorittamiseksi oli saatu muualta kuin normaaleista Metsäntutkimuslaitoksen budjetti-varoista.

Vastausohjeet määrittelivät konsultti- ja asiantuntijatehtäväksi palkallisen toiminnan, joka suoritettiin laitoksen ulkopuolisesta toimeksiannosta ja rahoituksesta, ja jossa tutkimussopimuksen tai työsopimuksen allekirjoitti tehtävän suorittava henkilö eikä Metsäntutkimuslaitos. Tässä yhteydessä konsultti- ja asiantuntijatehtäviksi ei luettu valtion komitea- ja toimikuntatyöskentelyä, eikä myöskään kertaluontoisia opetustehtäviä.

Tilaustutkimuksiksi katsottiin tutkimukset, joissa tutkimussopimuksen toimeksiantajan kanssa oli tehnyt joko Metsäntutkimuslaitos tai yksittäinen tutkija.

Näin määritellyistä sekä konsultti- että asiantuntijatehtävistä ja tilaustutkimuksista tullaan seuraavassa lyhyiden vuoksi käyttämään asiantuntijatehtävä-nimitystä mikäli asiasisältö ei vaadi tehtävän luonteen tarkempaa erittelyä.

Metsäntutkimuslaitoksen henkilökunta koostuu tutkijoista ja avustavasta henkilökunnasta. Itsenäisesti voidaan asiantuntijatehtäviin odottaa osallistuvan tutkijoiden ja avustavasta tutkimushenkilökunnasta lähinnä opistotasaisen koulutuksen saaneiden henkilöiden. Muun henkilökunnan mahdollinen osallistuminen riippuu asiantuntijatehtävien organisoinnista ja tutkimussopimusten luonteesta. Tämän selvityksen perusjoukoksi valittiin tutkijat ja vähintään opistotasoinen tekninen henkilökunta.

Tutkijoita oli Metsäntutkimuslaitoksessa vuoden 1980 puolivälissä puhelinluettelon perusteella 157 henkilöä. Muista lähteistä ei tutkijoita saatu eriteltyä. Teknisiä toimihenkilöitä oli alan ammattijärjestön mukaan 40 henkilöä. Teknisen henkilökunnan rajaaminen jäi kuitenkin tutkimussihteerien harkintaan kyselylomakkeita jaettaessa, eikä voida olla varmoja, että kaikki teknikot vastaanottivat kyselylomakkeen. Tutkijoista - teknikot poislukien - 65 % vastasi tiedusteluun.

Eri ryhmät palauttivat vastauksia seuraavasti:

	palautettuja vastauksia	METLAn hen- kilökunta	vastaus- %
professorit	8	14	57
tohtori- ja lisensiaatti- tason tutkijat	30	42	71
maat.metsät.kand.- ja metsänhoitajatutkinnon suorittaneet tutkijat	42	66	64
muun kand.-tasoisen tutkin- non suorittaneet tutkijat	22	35	63
teknikot	11	40	28
yhteensä	113	197	57

Eräät osastot ja asemat vastasivat kyselyyn ilmeisen heikosti. Kyselyn luonteen vuoksi pidettiin tärkeänä, että vastaukset voi antaa myös nimettömänä. Tämän vuoksi ei henkilökohtaista karhuamista pystytty suorittamaan. Samoin kadon tutkiminen oli mahdotonta.

Kyselylomakkeen täyttäminen ei edellyttänyt Metsäntutkimuslaitoksen palveluksessa oloa ajalla 1976 - 1980. Vastaukset edustavat näin ollen Metsäntutkimuslaitoksen kyselyn aikaisen henkilökunnan viimeisen viiden vuoden toimintaa.

On oletettavissa, että vastaamatta jättäneet suhtautuvat kyseessä oleviin tehtäviin välinpitämättömämmin kuin vastanneet, ja ovat myös toimineet asiantuntijatehtävissä vastanneita vähemmän. Tästä syystä annettuja vastauksia ei voida laajentaa kattamaan koko perusjoukkoa. Tulokset ilmaisevat näin vain Metsäntutkimuslaitoksen henkilöstön aikaisemman toiminnan ja kiinnostuneisuuden vähimmäistasoa.

2. Konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimustoiminta vuosina 1976 - 1980

21. Toiminnan yleiskuva

Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan suorittamansa konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimukset viiden viimeisen vuoden ajalta. Aivan kaikkia vastanneidenkaan suorittamia tehtäviä ei ilmeisesti kuitenkaan ole ilmoitettu. Vastaukset ovat jääneet epätäydellisiksi joko muistamattomuuden vuoksi, joitain tehtäviä on ehkä pidetty liian vähäisinä mainittavaksi eikä laitokseen tai työtehtäviin liittyvinä, tai on haluttu jättää ilmoittamatta jostain muusta syystä. Alhaisen vastausprosentin lisäksi vastausten epätäydellisyys edellyttää varovaisuutta tulkinnassa.

Vastanneista kolmannes eli yhteensä 37 henkilöä ilmoittaa toimineensa erilaisissa asiantuntijatehtävissä viimeisen viiden vuoden (1976 - 1980) aikana. Kahdellakymmenelläviidellä 113 vastaajasta oli ollut yksi tai useampia kotimaisia tehtäviä, kuudella vastaajalla sekä kotimaisia että ulkomaisia, ja samoin kuudella vain ulkomaisia asiantuntijatehtäviä. Etenkin ulkomaiset tehtävät kasautuivat muutamalle henkilölle: kotimaisista ilmoitetuista tehtävistä (yhteensä 49) 23 oli henkilöllä, joilla oli vain yksi vastaava tehtävä; ulkomaisista tehtävistä (yhteensä 24) vain 6 oli henkilöllä, jolla oli vain yksi ulkomainen toimeksianto.

22. Kotimaiset tehtävät

Kolmekymmentäyksi vastaajaa ilmoitti suorittaneensa yhteensä 49 kotimaista tehtävää vuosien 1976 - 1980 aikana. Näihin ei luettu kertaluonteisia luento- tai koulutustehtäviä eikä asiantuntijalausuntoja tai niihin rinnastettavia tehtäviä. Näitä ilmoitti kymmenkunta vastaajaa. Samoin palkatonta konsultointia ei huomioitu. Kotimaisten tehtävien toimeksiantajat jakautuivat tehtävän suorittajan koulutustason mukaan seuraavasti:

Taulukko 1. Kotimaiset asiantuntijatehtävät toimeksiantajan ja tehtävän suorittajan koulutustason mukaan v. 1976 - 1980.

tehtävän toimeksiantaja	profes- sori	tohto- ri, li- sensi- aatti	MMK, MH	muu kand.	metsä- teknik- ko	yhteensä
	suoritettuja tehtäviä, kpl					
kotimainen teolli- suusyritys	1	3	7	2	1	14
kotimainen kon- sulttiyritys	-	-	1	-	1	2
Suomen valtion viranomainen	1	9	11	2	-	23
kotimainen teolli- suusyritys + valtio	-	-	-	1	-	1
yksityinen, SITRA, metsälautakunnat, muu	-	4	4	-	-	8
ei ilmoitettu	-	1	-	-	-	1
yhteensä	2	17	23	5	2	49

Puolessa ilmoitetuista kotimaisista tehtävistä toimeksiantajana oli valtion viranomainen. Jotkut ministeriöt käyttävät laitosta eräiden Metsäntutkimuslaitoksen erikoisalojen tutkimuksiin suhteellisen säännöllisesti. Jonkinlainen epävirallinen tilaustutkimuskäytäntö rajatuilla erikoisaloilla näyttää vaikiintuneen eräiden tutkijoiden ja valtion yksiköiden tai teollisuusjärjestöjen tai niiden liittymien välillä.

Noin 60 % kotimaisista tehtävistä oli luonteeltaan konsultti- tai asiantuntijatehtäviä. Loput jakautuivat tasan tilaustutkimuksiin METLAN toimeksiantajan kanssa tekemän sopimuksen perusteella (9 kpl) ja tilaustutkimuksiin, joissa METLA ei ollut sopimuksen osapuolena (8 kpl). Puolet suoritetuista kotimaisista tehtävistä oli kestoaltaan alle kolme kuukautta, yksi neljännes kesti 3 - 12 kuukautta ja toinen neljännes yli 13 kuukautta.

Tehtävien kesto ei kuitenkaan kuvaa suoranaaisesti tehtävien laajuutta, koska suurimmassa osassa, kolmessa neljänneksessä kotimaisia tehtäviä, työajan ilmoitettiin olleen epämääräinen. Kokopäiväisiä tehtäviä oli 45:stä vain viisi. Osa tehtävistä oli säännöllisesti toistuvia tai jatkuvia.

Työajan epämääräisyys on ilmeisesti yhteydessä tehtäviä varten otettujen virkavapauksien vähyyteen: vain kahta tehtävää varten otettiin virkavapaata ja lisäksi yhteen tehtävään osaksi tehtävän suorittamisaikaa. Tehtävät vaihtelivat aihepiireiltään liitteen 2 osoittamalla tavalla.

23. Ulkomaiset tehtävät

Ulkomaisiksi tehtäviksi määriteltiin kyselyssä tehtävät, joissa joko aihe tai toimeksiantaja oli muu kuin kotimainen. Kuten kotimaisissakin tehtävissä, kertaluonteisia opetus- ja luentotehtäviä ei ole luettu mukaan.

Kahdellatoista vastaajalla oli ollut ulkomaisia tehtäviä viiden viime vuoden aikana. Tehtäviä ilmoitettiin yhteensä 24. Näiden toimeksiantajat jakautuivat vastaajien koulutustason mukaan seuraavasti:

Taulukko 2. Ulkomaiset asiantuntijatehtävät toimeksiantajan ja tehtävän suorittajan koulutustason mukaan v. 1976 - 1980.

tehtävän toimeksiantaja	profes- sori	tohto- ri, li- sensi- aatti	MMK, MH	muu kand.	metsä- tek- nikko	yhteensä
	suoritettuja tehtäviä, kpl					
kotimainen teolli- suusyritys tai jär- jestö	-	1	-	-	-	1
kotimainen konsult- tiyritys	1	-	3	-	-	4
Ulkomainen yritys	1	3	-	-	-	4
Suomen ulkominis- teriö	-	4	1	-	-	5
YK tai sen alajär- jestö	1	3	2	3	-	9
muu	-	1	-	-	-	1
yhteensä	3	12	6	3	-	24

Lukuunottamatta kahta tilaustutkimusta, joissa METLA ei ollut sopimusosapuolena, kaikki suoritettut ulkomaiset tehtävät olivat luonteeltaan asiantuntija- tai konsulttitehtäviä. Kysymykseen tehtävän pituudesta vastanneista lähes puolet ilmoitti ulkomaisen tehtävän kestoksi alle kolme kuukautta. Yli vuoden mittaisia tehtäviä oli kuusi. Kaksi kolmesta tehtävästä oli kokopäiväisiä, ja yhdessä kolmanneksessa työaika oli epämääräinen. Kaksi kolmasosaa tehtävistä suoritettiin ulkomailla.

Useat vastaajat eivät tehtävän aikana olleet METLAN palveluksessa. Virkavapaata koskevaan kysymykseen on näin ollen vastattu melko tulkinnanvaraisesti.

Tehtävien tarkempi kuvaus on liitteessä 3.

3. Kiinnostus konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ja tilaustutkimuksiin

31. Yleinen kiinnostus asiantuntijatoimintaan

Kyselyyn vastasi runsaat puolet (57 %) kyselyn kohteena olleesta Metsäntutkimuslaitoksen tutkimushenkilökunnasta. Vastaamatta jättäneiden oletettiin suhtautuvan kyseisiin tehtäviin välinpitämättömämmin kuin vastanneiden. Vastaamattomuuden ei silti tarvitse merkitä täysin kielteistä asennoitumista ja saadut vastaukset ilmaisevat lähinnä koko tutkimushenkilökunnan kiinnostuksen vähimmäistason.

Tutkimuskokemusta - professoritaso poislukien - oli vastanneilla keskimäärin 10 vuotta. Käytännön metsätalouden kokemus oli hyvin vähäistä: kokemuksen keskiarvoksi saatiin 1,3 vuotta ja mediaaniksi 0,0 vuotta. Etenkin ulkomaiset tehtävät metsäalalla ovat viime aikoihin asti painottuneet käytäntöön liittyvillä suoritustehtävillä, ja näin kysyntä on ehkä rajoittanut tutkimukseen suuntautuvien kiinnostusta. On mahdotonta arvioida, kuinka viimeaikainen suunnittelutehtävien lisääntyminen ja yleinen kansainvälistyminen on osaltaan vaikuttanut kiinnostuneisuuteen.

Kolmannes kyselyyn vastanneista oli viimeisen viiden vuoden aikana toiminut koti- tai ulkomaisissa konsultti- tai asiantuntijatehtävissä tai tilaustutkimuksissa. Kaikista kyselyyn vastanneista toisaalla neljännes ilmoitti, että heitä ei oltu pyydetty, eivätkä he olleet hakeutuneet asiantuntijatehtäviin, koska he eivät ole olleet niistä kiinnostuneita. Jossain määrin alan työtarjouksia on kuitenkin seurannut lähes puolet vastaajista.

Kysyttäessä tarkemmin syytä, miksi vastaaja ei ole toiminut kyselyn koskemissa tehtävissä, vastaukset jakautuivat seuraavasti:

	%	vastaajia
kyseiset tehtävät eivät sovi suunnitelmiin	46	36
sopivaa erikoisalan tehtävää ei löytynyt	38	30
sopivaa tehtävää haettu, mutta	15	12
- ei tullut valituksi (8 vastaajaa)		
- perhe tai muut henkilökohtaiset syyt estivät tehtävän hyväksymisen (2 vastaajaa)		
- tehtävä ei lisätietojen pohjalta osoittautunutkaan tyydyttäväksi (2 vastaajaa)		
ei osaa sanoa	1	1
yhteensä	100	79

Eri vastaajaryhmien välillä ei ollut merkittäviä eroja kiinnostuneisuudessa. Ainoastaan teknikot erottautuvat. Heistä molempien kiinnostuneisuutta koskevan kysymyksen perusteella lähes puolet ilmoittaa, että kyseiset tehtävät eivät kiinnosta.

Näiden yleisten kysymysten perusteella kaksi kolmannelle vastanneista ilmaisi jonkinasteista kiinnostusta asiantuntijatehtäviin. Tämä vastaa minimitasona noin kolmatta osaa Metsäntutkimuslaitoksen kaikista tutkijoista ja avustavasta teknisestä henkilökunnasta.

Kiinnostusta asiantuntijatehtäviin täsmennettiin kysymällä osallistumishalukkuutta kyseisiin tehtäviin Metsäntutkimuslaitoksen tekemän sopimuksen puitteissa. Edellytyksenä esitettiin vielä, että valtion hallinnon ja METLAn puitteissa

koordinoidut asiantuntijatehtävät olisivat eduiltaan yksityisen konsulttiyrityksen tehtäviin rinnastettuja. Etuja ei kuitenkaan määritelty. Näillä edellytyksillä annetut vastaukset jakautuivat seuraavasti:

	%	vastaajia
olen hyvin kiinnostunut	22	25
olen jossain määrin kiinnostunut	63	71
en ole kiinnostunut	6	7
en osaa sanoa tai ei vastanneet	9	10
yhteensä	100	113

Näyttää siltä, että professori- ja lisensiaattitasolla ollaan jossain määrin kiinnostuneempia asiantuntijatehtävistä kuin kandidaattitasolla. Hyvin ja jossain määrin kiinnostuneita oli professori- ja lisensiaattitasolla 92 % vastaajista, kandidaattitasolla 84 %. Ehkä koulutustaso ilmaisee myös uran luomisen kaarta: valmistumisen jälkeen kiinnostus erillisiin asiantuntijatehtäviin on mahdollisesti vähäisempää pyrittäessä ammatillisen pätevyyden hankkimiseen. Samoin perhesuhteet tänä aikana asettavat rajoituksia. Vastaajista puolet oli iältään 25 - 34 vuotiaita.

Teknikoiden mielipiteet hajautuivat muita enemmän. Heistä yksi neljännes ei halunnut tai osannut ilmaista kiinnostuksensa astetta.

Varovaisuus annetuissa vastauksissa on ymmärrettävissä kysymyksen yleisen luonteen ja täsmentämättömien edellytysten perusteella. Konkreettista suhtautumista asiantuntijatehtäviin pyrittiin mittaamaan kysymällä vastaajien tämän hetkistä mahdollisuutta ottaa vastaan tarkemmin määrittelemänsä koti- tai ulkomainen tehtävä (taulukko 4). Tällöin oli

kyseessä tehtävän toivotun pituuden ilmoittaneista 84 %:lla alle vuoden kestoiset kotimaiset tehtävät (katso tarkemmin luku 33.).

Taulukko 3. Esitetty kiinnostus Metsäntutkimuslaitoksen puitteissa koordinoituihin konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ja tilaustutkimuksiin sekä vastaajien arvioima määrittelemänsä tehtävän aloittamisajankohta.

Tehtävän mahdollinen aloittamisajankohta	hyvin kiinnostuneet		jossain määrin kiinnostuneet		ei kiinnostuneet, ei osaa sanoa, ei vastanneet		kaikki vastanneet	
	%	vastanneita	%	vastanneita	%	vastanneita	%	vastanneita
- lähimmän vuoden aikana	76	19	23	16	12	2	33	37
- 1 - 2 vuoden kuluttua	16	4	31	22	-	-	23	26
- yli 2 vuoden kuluttua	8	2	23	16	6	1	17	19
- ei osaa sanoa ja ei vastanneet	-	-	24	17	82	14	28	31
yhteensä	100	25	100	71	100	17	100	113

32. Kiinnostuksen kohteet

Erikoisalat, joilta asiantuntijatehtäviä katsottiin voitavan ottaa vastaan, on lueteltu vastaajien ilmoittamassa muodossa liitteessä 4. Tehtävän luonteen mukaan preferenssit jakautuivat seuraavasti:

	%	mainintoja
perus- tai soveltava tutkimus	32	53
kehittämistyö tai suppeat selvitykset	30	49
opetus- ja koulutustehtävät	22	36
käytännön metsätalous	5	8
muu	1	1
ei vastanneet	11	19
yhteensä	100	166

Käytännön metsätalous esiintyi kahdeksalla vastaajalla mahdollisena tehtäväalana. Käytännön metsätalouden kokemusta oli kuitenkin harvalla vastaajalla (katso s.13).

Vastaajat olivat lähinnä kiinnostuneita lyhytaikaisista tehtävistä. Yli vuoden mittaisen kotimaisen tehtävän haluaisi vain vajaa viidennes vastaajista ja vastaavasti ulkomaisen yli vuoden mittaisen tehtävän viidennes vastaajista. Pääpaino etenkin ulkomaisissa tehtävissä oli alle kolmen kuukauden mittaisissa tehtävissä.

Taulukko 4. Esitetty kiinnostus Metsäntutkimuslaitoksen puitteissa koordinoituihin asiantuntijatehtäviin sekä vastaajan esittämä tehtävän toivottu pituus.

tehtävän toivottu pituus	hyvin kiinnostuneet		jossain määrin kiinnostuneet		ei kiinnostuneet ja ei vastanneet		yhteensä	
	%	vastanneita	%	vastanneita	%	vastanneita	%	vastanneita
<u>kotimaiset tehtävät</u>								
alle 3 kk	27	6	31	17	33	1	30	24
3 - 5 kk	14	3	27	15	-	-	23	18
6 - 12 kk	32	7	31	17	33	1	31	25
yli 12 kk	27	6	11	6	33	1	16	13
tehtävän pituuden ilmoittaneet yhteensä	100	22	100	55	100	3	100	80
ei osaa sanoa ja ei vastanneet		3		16		14		33
yhteensä		25		71		17		113
<u>ulkomaiset tehtävät</u>								
alle 3 kk	35	7	42	19	-	-	37	26
3 - 5 kk	25	5	24	11	50	2	26	18
6 - 12 kk	10	2	17	8	25	1	16	11
yli 12 kk	30	6	17	8	25	1	21	15
tehtävän pituuden ilmoittaneet yhteensä	100	20	100	46	100	4	100	70
ei osaa sanoa ja ei vastanneet		5		25		13		43
yhteensä		25		71		17		113

33. Tehtävien seurantakanavat

Säännöllisesti jotain asiantuntijatehtävistä tiedottavaa lähdeettä seuraa pieni osuus vastanneista: vähän yli 10 %. Lähes 60 % vastaajista seuraa kotimaisen lehdistön työtarjouksia joko säännöllisesti tai satunnaisesti. Melkein puolet vastaajista seuraa samoin säännöllisesti tai satunnaisesti Ulkoministeriön kehitysyhteistyöosaston julkaisemaa tiedotetta kansainvälisten järjestöjen avoinna olevista työpaikoista. Lähes yhtä suosittu on maa- ja metsätalousministeriön tiedote avoinna olevista FAO:n tehtävistä. Laitoksen ilmoitustauluja seuraa tässä mielessä puolet vastaajista.

Usein toimiva tietolähde on tuttavat ja kollegat, joiden merkitys tehtäviä seurattaessa on yhtä laaja kuin ulkomaisen lehdistön. Yksi kuudennes vastaajista ilmoittaa seuraavansa tuttaviansa ja kolleegojen epävirallisia tietokanavia. Epävirallisten tietokanavien olemassaolo metsäalalla tuli jo esille suoritettujen tehtävien kohdalla. Tällöin useat ilmoittivat, että heitä oli kyseiseen tehtävään pyydetty ilman hakua.

4. Asiantuntijatehtäviin osallistumisen rajoitukset

41. Yleiset rajoitukset

Kotimaisiin tehtäviin ei erikseen kysytty osallistumista mahdollisesti rajoittavia syitä. Ulkomaisiin tehtäviin osallistumisen mahdollisia esteitä kysyttiin avoimena kysymyksenä. Osittain vastaukset voitaneen yleistää myös kotimaisia tehtäviä koskeviksi.

Puolet vastaajista esitti joitain rajoituksia, joista yleisimmät, 36 vastaajalla, olivat erilaisia perheeseen liittyviä rajoitteita, kuten lasten koulunkäynti ja puolison työ. Puolenkymmentä vastaajaa katsoi ikänsä tai terveytensä olevan esteenä kyseisiin tehtäviin hakeutumiselle. Sama määrä esitti esteenä kielitaidon tai kokemuksen puutteen ("ongelmien tuntemus kirjoituspöytätasoa"). Muutama ilmoitti edelleen tässäkin kohdassa, ettei ole asiantuntijatehtävistä kiinnostunut, yksi vastaaja toi esille konsulttityön heikon ammatillisen arvosituksen.

Kymmenen vastaajaa ilmoitti virkatehtäviensähoidon estävän tai rajoittavan ulkomaisiin asiantuntijatehtäviin osallistumista. Tähän rajoitteeseen annettiin laajimmat kommentit esimerkiksi:

"Katson että tutkijan tehtävänä on suorittaa oman alansa työtä METLAssa - tehtävät sanottu laissa ja asetuksessa METLAssa - ulkopuoliset työt häiritsevät tai pysäyttävät varsinaiset tehtävät. Sitäpaitsi osastollani on toimintaa jatkuvasti muutenkin yhteistyössä esim. teollisuuden kanssa, jolta suunnalta tulee tutkimustoivomuksia".

ja

"Vaikea saada virkavapaata, ja tällä hetkellä liian paljon työtä".

Vastanneista kahdeksasta professorista kolme esitti virkatehtävien rajoittavan asiantuntijatehtäviin osallistumistaan. Muissa ryhmissä esitetyt rajoitukset jakautuivat tasaisemmin. Asiantuntijatehtäviin osoitettu kiinnostuksen aste näyttää vaikuttaneen esitettyihin rajoituksiin tai ehkä pikemminkin erilaiset esteet vaikuttavat kiinnostuneisuuteen. Tehtävistä kiinnostuneet esittivät suhteessa vähemmän osallistumiseensa vaikuttavia esteitä kuin ei-kiinnostuneet.

Taulukko 5. Rajoitukset asiantuntijatehtäviin osallistumiselle ja tehtäviin osoitettu kiinnostus, jos tehtävät ovat eduiltaan yksityisen konsulttiyrityksen tehtäviä vastaavia.

Tehtäviin osallistumiselle esitetty rajoitus	hyvin kiinnostuneet	jossain määrin kiinnostuneet	ei kiinnostuneet	ei vastanneet / ei osaa sanoa	yhteensä
	vastanneiden lukumäärä				
perhe	7	26	-	3	36
terveys, ikä	1	1	2	-	4
virkatehtävät	3	7	-	-	10
kokemuksen puute	-	2	2	-	4
ei kiinnostunut	-	1	1	-	2
rajoituksia esittäneitä	11	37	5	3	56
eivät esittänyt rajoituksia / ei vastannut	14	34	2	7	57
yhteensä	25	71	7	10	113

5. Mielipiteet asiantuntijatehtävien organisoinnista

Mielipiteitä asiantuntijatoiminnan organisoinnista kysyttiin annetuilla vastausvaihtoehtoilla (kysymys 6; liite 1). Valtaosa vastaajista (62 %; 70 vastaajaa) piti parhaana vaihtoehtona toiminnan organisointia Metsäntutkimuslaitoksen puitteissa. Itsenäistä liikeyrityksenä toimivaa konsultointiyksikköä METLAN rinnalla kannatti 13 % (15 vastaajaa), ja toiminnan järjestämistä maa- ja metsätalousministeriön puitteissa 11 % (12 vastaajaa). Vain 3 vastaajaa näki tarkoituksenmukaiseksi järjestää asiantuntija-, konsultti- ja tilaustutkimustoiminta itsenäisen liikeyrityksen muotoon maa- ja metsätalousministeriön rinnalle. 11 % (12 vastaajaa) jätti kysymykseen kokonaan vastaamatta haluamatta tai kykenemättä ottaa asiaan kantaa.

Laitoksen puitteissa ja yksityisen konsulttiyrityksen eduin järjestetyistä asiantuntijatehtävistä hyvin kiinnostuneiden vastaukset poikkesivat jossain määrin muiden vastaajien mielipiteistä. Neljännes heistä suositti toiminnan organisointia itsenäisen liikeyrityksen muodossa METLAN rinnalle.

Vastausten hajonta kahdeksan professoritasoisten vastaajien osalla oli suurempi kuin muilla vastaajaryhmillä. Kolme heistä suositti organisointia METLAN puitteissa, kaksi itsenäisenä yrityksenä METLAN rinnalla, kaksi maa- ja metsätalousministeriön puitteissa, ja yksi vastaaja ehdotti "METLAN organisoivan pysyvän konsultoinnin organisointielimen. Jokaista tehtävää varten muodostetaan oma projektiryhmä, joka tekee sopimuksen ja vastaa tuloksista".

Organisointia koskevaan kysymykseen esitettiin runsaasti reu-
nahuomautuksia ja tarkennuksia. Esitetty vaihtoehto

organisointi METLAN puitteissa sai kommentteja:

- "käsittääkseni Maanmittaushallitus voisi tarjota yhden mallin"
- "lienee paras vaihtoehto, joskaan en ole tästä aivan varma"
- "tämä on tärkeätä, koska laitoksen on vastattava asiantuntija-
tehtävien tieteellisestä tasosta"

Organisointi itsenäisenä liikeyrityksenä METLAN rinnalla:

- "vaikea sanoa, mutta paras organ(isaatio) olisi nopea ja
joustava, mikä on eräs keskeisiä menestymisen edellytyksiä
monissa tehtävissä"

Organisointi maa- ja metsätalousministeriön puitteissa:

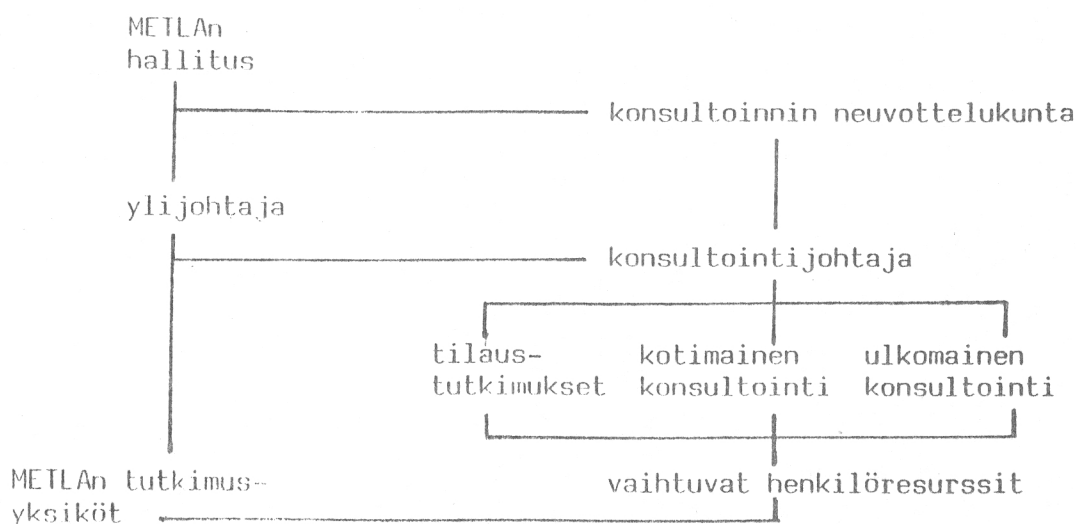
- "katson että organisointi METLAN puitteissa jättäisi sivuun
laitoksen päätehtävän l. tutkimustyön"
- "organisointi ei ehkä tässä vaiheessa ole ollenkaan tarpeen,
jos, niin parhaiten ehkä (maa- ja metsätalousministeriön
puitteissa)"

Muu organisointi:

- (edellä s. 23 lainattu ehdotus pysyvästä konsultointielimestä)

Kuva 1.

- 6 b) Jos konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimukset organisoidaan METLAn puitteissa, on seuraava eräs vaihtoehto:

- 1 Olen samaa mieltä
- 2 Ehdotan seuraavia muutoksia ylläolevaan organisaatiomalliin:

(käytä sivun kääntöpuolta tai erillistä paperia jos tarpeen)

- 3 En ole samaa mieltä ylläolevasta ehdotuksesta. Perustelut ja mahdollinen muu ehdotus sivun kääntöpuolella.

METLAn puitteissa organisoiduille asiantuntijatehtäville esitettiin kuvan 1 mukainen organisaatiokaavioehdotus. Vastaukset esitettyihin vaihtoehtoihin jakautuivat seuraavasti:

- 62 % (70 vastaajaa) yhtyi esitettyyn ehdotukseen
- 11 % (12 vastaajaa) ehdotti muutoksia kaavioon
- 4 % (5 vastaajaa) esitti oman ehdotuksensa
- 7 % (8 vastaajaa) ei osannut ottaa kantaa ja
- 16 % (18 vastaajaa) jätti kokonaan kysymykseen vastaamatta.

Esitettyinä kommentteina tulivat esille seuraavat lausunnot:

Olen samaa mieltä

- "Tosin hieman byrokraattiselta näyttää"
- "METLAssa olisi aloitettava välittömästi kehitysmaita koskeva tutkimustoiminta normaalibudjetin puitteissa tuntuman saamiseksi aihepiiriin. Varsinainen konsulttitoiminta olisi syytä aloittaa vähin erin kokemusten saamiseksi"

Ehdotan seuraavia muutoksia ylläolevaan organisaatiomalliin

- "Konsulttijohtaja ja neuvottelukunta liian raskaita vain METLAA varten. Ministeriössä voisivat olla, ja laitoksen hallitus hoitaisi yhteydet näihin koko ministeriön toimialan kattaviin elimiin"
- "Kevennetään organisaatiota 1. alistus suoraan osastojen kautta, edellyttää osastopäälliköiden jatkokoulutusta tai 2. konsulttijohtaja = kons(ulttitoiminnan) neuv(ottelu)-kunnan jäsen"
- "Neuvottelukunta tarpeeton, periaatteelliset kysymykset METLAN hallituksella. Tutkimusyksiköistä koottu edustus konsultointijohtajan alaisuuteen"
- "Tutkijalla tulee olla oikeus itse hakeutua työnsä kannalta mielekkääksi katsomiinsa tehtäviin. Organisaation on oltava avustava, ei sensuroiva"
- "Liian byrokraattinen malli. Ainakin aluksi toiminta tulisi tapahtua ylijohtajan ja osastojen puitteissa ja vasta tarpeen tullen laajentaa organisaatiota"
- "Mikä tahansa organisaatio on hyvä kunhan riittävä nopeus ja joustavuus taataan, hallinnollinen byrokratia on varmin tapa tappaa hyvä yritys"
- "Saattaa olla käypäkin malli mutta äkkiseltään siihen on vaikea ottaa kantaa. Johtajan ohella pitäisi olla laajempi johtoryhmä jossa myös tutkijat mukana. Neuvottelukunnan kokoonpanokin on oma ongelmansa"
- "Kaaviosta neuvottelukunta pois, koska se tekee toiminnan liian kankeaksi"

- "Tutkimusasemilla täytyisi olla itsenäinen mahdollisuus tilaustutkimuksiin, sekä kotimaisiin että ulkomaisiin konsultointiin"
- (Konsulttoinnin neuvottelukunta poistettu kuviosta) "Konsulttoinnin neuvottelukunta tarpeeton. Konsultointijohtajan sijaan sihteeri tai koordinaattori. Ei syytä yliorganisointiin"
- (Konsulttoinnin neuvottelukunta poistettu kuviosta. Ylijohdaja korvattu pääjohtajalla, jonka alla tutkimusten ylijohdaja) "Koko laitoksessa pääjohtaja. Tutkimusten ylijohdaja, jonka alaisena erityisesti konsulttitoimikunta"
- "Erityinen konsultointiorganisaatio tarpeetonta lisäbyrokratiaa. METLAn varsinainen tutkimusorganisaatio + konsultointijohtajat riittävät".

En ole samaa mieltä (ylläolevasta) ehdotuksesta

- "Itsenäinen METLasta riippumaton yksikkö"
- "Tämän sisältöinen yritystoiminta ei sovi metsäntutkimuslaitokselle. Sen sijaan sopimustutkimukset ja näitä koskeva tulojen ja menojen omabudjettioikeus olisi parannus nykytilaan"
- "Katson, että organisointi METLAn puitteissa jättäisi sivuun laitoksen päätehtävän l. tutkimustyön"
- "Joustava suhtautuminen virkavapaisiin riittää METLAn osalla sekä huolenpito siitä että tieteellistä tasoa, markkinoitavaa, syntyy laitoksessa"

6. Tulosten tarkastelu

Kyselyn tarkoituksena oli selvittää Metsäntutkimuslaitoksen tutkimushenkilökunnan aikaisempi toiminta konsultti- ja asiantuntijatehtävissä ja tilaustutkimuksissa, ja mielipiteet asiantuntijatoiminnasta toiminnan organisoimiseksi laitoksen puitteissa.

Tehtyyn kyselyyn vastasi 113 henkilöä eli lähes 60 % Metsäntutkimuslaitoksen tutkijoista ja teknisestä avustavasta henkilökunnasta. Kolmannes vastanneista oli viiden viimeisen vuoden aikana toiminut konsultti- ja asiantuntijatehtävissä tai tilaustutkimuksissa. Vastaamatta jättäneitä ei voitu erikseen tutkia. Kuitenkin voidaan olettaa, että suurin osa vastaamattomista on välinpitämättömmämpiä asiantuntijatoimintaan ja ovat myös toimineet näissä tehtävissä vähemmän kuin vastanneet. Kyselystä saatuja tuloksia ei näin voida yleistää kattamaan koko METLAN tutkijakuntaa ja teknistä henkilöstöä, vaan vastaukset edustavat vain vastanneiden kokemusta ja mielipiteitä.

Pelkästään kotimaisiin tehtäviin oli 1976 - 1980 osallistunut 25 henkilöä, sekä kotimaisia että ulkomaisia tehtäviä oli kuudella, ja myös kuudella vastanneella oli vain ulkomaisia toimeksiantoja. Suurin osa näistä kuudesta ei kuitenkaan ollut Metsäntutkimuslaitoksen palveluksessa tehtävän suorittamisen aikana. Vain kolmeen kotimaiseen tehtävään anottiin virkavapaata edes osaksi tehtävän kestoaikaa.

Kotimaisia suoritettuja tehtäviä ilmoitti 113 vastaajaa 49 kappaletta ja ulkomaisia tehtäviä 24. Kaikkia tehtäviä ei kuitenkaan liene ilmoitettu. Sekä kotimaiset että ulkomaiset tehtävät vaihtelivat aihepiireiltään hyvinkin laajasti. Lähes puolet ilmoitetuista kotimaisista tehtävistä suoritettiin eri julkisen hallinnon yksiköiden toimeksiannosta. Yhdeksässä ilmoitetuista 49 kotimaisesta tehtävästä oli Metsäntutkimuslaitos toisena tutkimussopimuksen sopijaosapuolena.

Puolet ilmoitetuista kotimaisista ja myös ulkomaisista tehtävistä oli kestoaltaan alle kolme kuukautta. Työajaltaan kokopäiväisiä oli kotimaisista tehtävistä vain kymmenesosa, ja ulkomaisista lähes kolme neljänneestä. Tehtäviin oli hakeuduttu oma-aloitteisesti aktiivisen tilaustutkimusten ja asiantuntijapalvelujen markkinoinnin puuttuessa. Voidaan päätellä, että metsäsektorin kotimaisissa tutkimustarpeissa ja -tarjonnassa on olemassa tietokanavia ja yhteyksiä vakiintuneiden henkilökohtaisten kontaktien kautta. Kaikkia tutkijoita ja mahdollisia asiantuntijapalvelujen kysyjiä tietokanavat eivät kuitenkaan kata. Erityisesti alalla uusien tutkijoiden kapasiteettia ei näin voida taata käytettävän hyväksi täysipainoisesti. Samoin tilaustutkimustehtävät ovat vakiintuneet tietyille Metsäntutkimuslaitoksen erikoisaloille. Asiantuntijapalvelujen kysyntään ei tässä selvityksessä kuitenkaan puututtu.

Yleistä kiinnostuneisuutta asiantuntijatehtäviin kuvaa, että kolmannes vastaajista oli toiminut kyselyn käsittelyssä tehtävissä. Toinen kolmannes ilmoitti, että ei ollut löytänyt sopivaa alansa tehtävää, tai ei jostain syystä tullut hyväksytyksi tai ei hyväksynyt harkittua tehtävää. Kolmas kolmannes ilmoitti, että eivät katso asiantuntijatehtävien sopivan heidän suunnitelmiinsa. Toisaalta saatiin seuraava jakautuma kiinnostuneisuudesta asiantuntijatehtäviin sillä edellytyksellä, että valtion hallinnon tai Metsäntutkimuslaitoksen puitteissa koordinoitua tehtävät saataisiin eduiltaan yksityisen konsulttiyrityksen vastaaviin tehtäviin rinnastetuiksi:

olen hyvin kiinnostunut	22 %
olen jossain määrin kiinnostunut	63 %
en ole kiinnostunut	6 %
en osaa sanoa ja ei vastanneet	9 %

Yleistä kiinnostusta asiantuntijatehtäviin ja konkreettista tutkijoiden tarjoutumista näihin tehtäviin on vaikea erotella. Kuitenkin lähes kolmannes kaikista vastanneista, 35 vastaajaa, oli sekä hyvin tai jossain määrin kiinnostuneita asiantuntijatehtävistä ja samalla näkivät mahdolliseksi tällaisen tehtävän vastaanottamisen ehkä jo lähimmän vuoden aikana (taulukko 4; s. 16).

Samoin mitä kiinnostuneempia oltiin asiantuntijatehtävistä, sitä vähemmän esitettiin rajoitteita niihin osallistumiselle. Viidennes rajoituksia esittäneistä toi esille virkatehtävät ja laitoksen normaalin toiminnan esteenä asiantuntijatehtäviin osallistumiselle. Laitoksen ohjelmanmukaisen tutkimustyön katsottiin häiriintyvän asiantuntijatehtävien laajentamisesta myös muutamassa asiantuntijatehtävien organisointia koskevassa vastauksessa.

Erikoisalat, joilta asiantuntijatehtäviä katsottiin voitavan ottaa vastaan on lueteltu vastaajien esittämässä muodossa liitteessä 4. Kiinnostus jakautui tasaisesti perus- ja soveltavan tutkimuksen, kehittämistyön ja suppeiden selvitysten ja opetus- ja koulutustehtävien kesken.

Suurin osa vastaajista (62 %) piti parhaana vaihtoehtona asiantuntijatehtävien organisointia Metsäntutkimuslaitoksen puitteissa. Kommentteja eri organisaatiovaihtoehtoihin esitettiin lukuisasti. Päähuomio kiinnitettiin organisaation raskauden ja yliorganisoinnin välttämiseen.

Asiantuntijatehtävien organisointia koskevat kysymykset olivat organisaation suunnittelun tässä vaiheessa varsin ylläpitäviä, ja samoin kiinnostuneisuutta mitattaessa tarkemmat ehdot asettaneet kysymykset olisivat saattaneet antaa täsmällisempiä vastauksia. Annettujen vastausten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että tiettyä kiinnostuneisuutta konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ja tilaustutkimuksiin on

olemassa. Noin kolmannes kyselyyn vastanneista olisi potentiaalisesti kiinnostunut asiantuntijatehtävistä, niiden sisällöstä, kestosta, tehtävien tarjoamista eduista ja toiminnan organisoinnista riippuen.

Viitteet

Julkisten palvelujen asiantuntemuksen vienti, Julkisten palvelujen vientitoimikunnan mietintö, Komitean mietintö 1980:11, Helsinki 1980.

VTT:n kehitysyhteistyötyöryhmän loppuraportti, Valtion Teknillinen tutkimuskeskus, 1980-09-30, Helsinki (moniste).

Hyvä tutkija/tekninen !

Metsäntutkimuslaitoksen organisaation uudistamista, toiminnan suunnittelua ja yleisemmin valtion hallinnon asiantuntemuksen viennin ¹⁾ koordinoinnin suunnittelua varten ylijohtaja haluaa kartoittaa METLAn henkilöstön toimintaa erilaisissa konsultti-, asiantuntija- ja tilaustutkimustoiminnassa. Konsultti- ja asiantuntijatehtävillä tarkoitetaan tässä tiedustelussa palkallista toimintaa, joka suoritetaan METLAn ulkopuolisesta toimeksiannosta ja rahoituksesta, ja jossa toisena sopijapuolena on kyseinen henkilö eikä METLA. Tässä yhteydessä konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ei lueta tilaustutkimusta eikä valtion komitea- ja toimikuntatyöskentelyä.

Tilaustutkimukset jaotellaan tässä tutkimuksiin, joissa tutkimussopimuksen tekee joko METLA tai yksityinen tutkija.

Kyselyn alkuosassa halutaan kartoittaa henkilöstön yleistä kiinnostusta konsultti- ja asiantuntijatehtäviin ja tilaustutkimuksiin, sekä mielipiteitä ja ehdotuksia näiden tehtävien asemasta laitoksen organisaatiossa. Lopuksi pyydetään tietoja mahdollisesti suoritetuista kotimaisista ja ulkomaisista konsultti- ja asiantuntijatehtävistä ja tilaustutkimuksista viimeisen viiden vuoden ajalta, vaikka ei tänä aikana olisikaan ollut koko aikaa METLAn palveluksessa.

Vastattuasi kyselyyn palauttanet lomakkeen osaston/toimiston/asemasi sihteerille ~~4.9.1980~~ mennessä.

Kiitokset vaivannäöstä:

Ystävällisin terveisin

Matti Palo

Heidi Vanhanen

¹⁾ Komiteamietintö 1980: 11, Julkisten palvelujen asiantuntemuksen vienti - julkisten palvelujen vientitoimikunnan mietintö.

Vastaa rengastamalla oikea vaihtoehto

Kommenteille ja lisähuomautuksille voit käyttää lomakkeen kääntöpuolta tai erillistä paperia.

Kysymys 1

a) Onko Sinua pyydetty tai oletko viimeisen viiden vuoden aikana pyrkinyt hakeutumaan oman erikoisalasi konsultti- tai asiantuntijatehtäviin tai tilaustutkimuksiin METLAn ulkopuolisesta rahoituksesta ja toimeksiannosta normaalien virkatehtäviesi ulkopuolella?

- 1 en ole ollut kiinnostunut
- 2 olen jossain määrin seurannut tarjolla olevia tehtäviä
- 3 olen aktiivisesti hakeutunut kyseessä oleviin tehtäviin
- 4 olen toiminut ko. tehtävissä ja erittelen ne kohdassa 7 ja 8.

b) Olen seurannut tässä mielessä seuraavia tietolähteitä:

	säännöllisesti	satunnaisesti	en lainkaan
Kehitysyhteistyöosaston julkaisemat tiedot e avoimna olevista asiantuntijatehtävistä	1	2	3
maa- ja metsätalousministeriön kansainvälisten asioiden toimiston julkaisemat tiedot e avoimna olevista FAO:n tehtävistä	1	2	3
kotimainen lehdistö	1	2	3
ulkomainen lehdistö	1	2	3
laitoksen ilmoitustaulu	1	2	3
muu lähde, mikä _____	1	2	3

c) En ole toiminut kyselyn koskemissa tehtävissä, koska

- 1 en katso, että kyseiset tehtävät sopivat suunnitelmiini
- 2 en ole löytänyt sopivaa erikoisalani tehtävää
- 3 hain mielestäni sopivaa tehtävää, mutta
 - 1 minua ei valittu
 - 2 perhe tai muut henkilökohtaiset syyt estivät tehtävän hyväksymisen
 - 3 tehtävä ei lisätietojen perusteella osoittautunutkaan joka suhteessa tyydyttäväksi
 - 4 muu syy tehtävän hylkäämiseen, mikä _____

4 Muu syy: _____

5 En osaa sanoa _____

Kysymys 2

Minkä erikoisalasi asiantuntija- ja konsulttitehtäviä tai tilaustutkimuksia katsot voivasi ottaa vastaan? Määrittele mahdollisimman tarkkaan ja yksityiskohtaisesti.

	kokemus ko. alalla	vuotta
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____
5. _____	_____	_____
6. _____	_____	_____

Kiinnostuksen kohteeni olisi lähinnä

- 1 perus- tai soveltava tutkimus
- 2 kehittämistyö tai suppeat selvitykset
- 3 opetus- tai koulutustehtävät
- 4 käytännön metsätalous
- 5 muu, mikä? _____

Kysymys 3

a) Oletetaan, että valtion hallinnon ja metsäntutkimuslaitoksen puitteissa koordinoitua konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimustyö saadaan palkka- ym. eduiltaan esimerkiksi yksityisen konsulttiyrityksen vastaaviin tehtäviin rinnastetuiksi. Olisitko tällöin halukas ja tarjolla näihin tehtäviin omalla erikoisalallasi laitoksen tekemän sopimuksen puitteissa?

- 1 olen hyvin kiinnostunut
- 2 olen jossain määrin kiinnostunut
- 3 en ole kiinnostunut
- 4 en osaa sanoa

b) Olisin tällöin lähinnä kiinnostunut kotimaisista

- 1 alle kolmen kuukauden tehtävistä
- 2 3 - 5 kuukauden tehtävistä
- 3 6 - 12 kuukauden tehtävistä
- 4 13 - 24 kuukauden tehtävistä
- 5 yli 24 kuukauden tehtävistä
- 6 en osaa sanoa

c) Ulkomaisista tehtävistä, joissa joko toimeksiantaja tai aihe on ulkomainen, olisin lähinnä kiinnostunut

- 1 alle 3 kuukauden tehtävistä
- 2 3 - 5 kuukauden tehtävistä
- 3 6 - 12 kuukauden tehtävistä
- 4 13 - 24 kuukauden tehtävistä
- 5 yli 24 kuukauden tehtävistä
- 6 en osaa sanoa

d) Tällä hetkellä pystyisin ottamaan tehtävän vastaan

- 1 ehkä lähimmän vuoden aikana
- 2 vasta 1 - 2 vuoden kuluttua
- 3 yli 2 vuoden kuluttua
- 4 en osaa sanoa

Kysymys 4

Katsotko käytännön kielitaitosi riittävän ulkomaisiin tehtäviin?

	kyllä	lähes riittävä	ei riittävä
englanti	1	2	3
ruotsi	1	2	3
saksa	1	2	3
portugali	1	2	3
venäjä	1	2	3
espanja	1	2	3
ranska	1	2	3
muu kieli, mikä	1	2	3

Kysymys 5

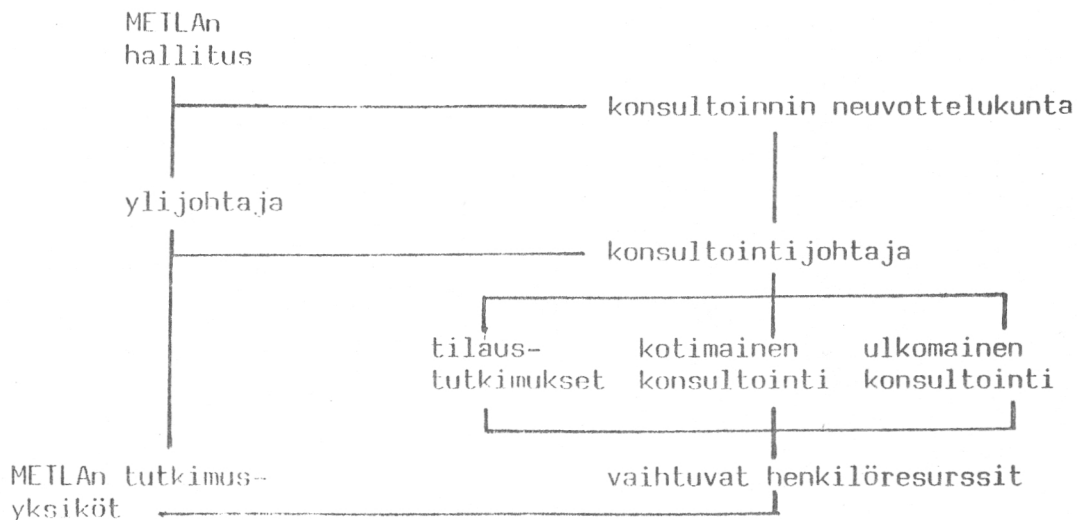
Mitkä muut tekijät mahdollisesti rajoittavat osallistumistasi ulkomaisiin konsultti- tai asiantuntijatehtäviin?

Kysymys 6

Hietipiteesi METLÄnsiantuntija- ja konsulttitehtävien sekä tilaustutkimusten mahdollisesta tulevasta organisaatiomuodosta?

- a) 1 Toiminta organisoidaan METLÄn puitteissa
- 2 Organisointi itsenäisen liikeyrityksen muodossa METLÄn ^{RINNALLA} ~~puitteissa~~
- 3 Organisointi maa- ja metsätalousministeriön puitteissa
- 4 Organisointi itsenäisenä liikeyrityksenä maa- ja metsätalousministeriön rinnalla
- 5 Muu organisointi, mikä _____
- _____
- _____

- b) Jos konsultti- ja asiantuntijatehtävät ja tilaustutkimukset organisoidaan METLÄn puitteissa, on seuraava eräs vaihtoehto:

- 1 Olen samaa mieltä
- 2 Ehdotan seuraavia muutoksia ylläolevaan organisaatiomalliin:
- _____
- _____
- _____

(käytä sivun kääntöpuolta tai erillistä paperia jos tarpeen)

- 3 En ole samaa mieltä ylläolevasta ehdotuksesta. Perustelut ja mahdollinen muu ehdotus sivun kääntöpuolella.

Kysymys 7

Olen vuosina 1975 - 1980 toiminut seuraavissa kotimaisissa asiantuntija- tai konsulttitehtävissä ja/tai suorittanut tilaustutkimusta METLAn ulkopuolisesta toimeksiannosta ja rahoituksesta erillään normaalista laitoksella tehtävästä työstä: Kotimaiseksi tehtäväksi määritellään tässä tehtävä, jossa sekä toimeksiantaja että kohde tai aihe on kotimainen. Jos useampia kuin yksi, vastaa kunkin tehtävän osalta erikseen ja valokopioi tarvitsemasi määrä vastaussivuja. Numeroi eri tehtävät.

Kotimainen tehtävä no. _____, vuonna _____

- a) Toimeksiantajana oli
1	kotimainen teollisuusyritys tai -järjestö
2	kotimainen konsulttiyritys
3	Suomen valtion viranomainen
4	muu, mikä _____
- b) Tehtävä oli luonteeltaan
1	konsulttitehtävä/asiantuntijatehtävä
2	tilaustutkimus METLAn sopimuksen perusteella
3	tilaustutkimus, jossa METLA ei ollut sopimusosapuolena
- c) Tehtävän kesto oli
1	alle 3 kuukautta
2	3 - 5 kuukautta
3	6 - 12 kuukautta
4	13 - 24 kuukautta
5	yli 24 kuukautta
- d) Tehtävä oli
1	kokopäiväinen
2	osapäiväinen
3	työaika epämääräinen
- e) 1 Olin tehtävää varten virkavapaana
- 2 Olin osan aikaa virkavapaana
- 3 En pitänyt virkavapaata
- f) Tehtävän tarkka kuvaus _____
- _____
- _____
- _____

Kysymys 8

Olen vuosina 1975 - 1980 toiminut seuraavissa ulkomaisissa asiantuntija- tai konsulttitehtävissä ja/tai suorittanut ulkomaista tilaustutkimusta METLAn ulkopuolisesta toimeksiannosta ja rahoituksesta erillään normaalista laitoksella tehtävästä työstä:

Ulkomaiseksi tehtäväksi määritellään tässä tehtävä, jossa joko aihe tai toimeksiantaja on muu kuin kotimainen. Jos olet suorittanut useampia kuin yhden ko. tehtävän, vastaa kunkin tehtävän osalta erikseen ja valokopioi tarvitsemasi määrä vastaussivuja. Numeroi eri tehtävät.

Ulkomainen tehtävä no. _____, vuonna _____

- a) Toimeksiantajana oli
- 1 kotimainen teollisuusyritys tai - järjestö
 - 2 kotimainen konsulttiyritys
 - 3 ulkomainen yritys
 - 4 Suomen ulkoministeriö
 - 5 joku muu valtio
 - 6 Yhdistyneet kansakunnat tai sen alajärjestö
 - 7 Muu, mikä ? _____

- b) Tehtävä oli luonteeltaan
- 1 konsulttitehtävä tai asiantuntijatehtävä
 - 2 tilaustutkimus METLAn sopimuksen perusteella
 - 3 tilaustutkimus, jossa METLA ei ollut sopimusosapuolena

- c) Tehtävän kesto oli
- 1 alle 3 kuukautta
 - 2 3 - 5 kuukautta
 - 3 6 - 12 kuukautta
 - 4 13 - 24 kuukautta
 - 5 yli 24 kuukautta

- d) Tehtävä oli
- 1 kokopäiväinen
 - 2 osapäiväinen
 - 3 työaika epämääräinen

- e) Tehtävä suoritettiin
- 1 Suomessa
 - 2 kohdemaassa
 - 3 muualla, missä? _____

- f)
- 1 olin tehtävää varten virkavapaana
 - 2 olin osan tehtävän suoritusaikaa virkavapaana
 - 3 en pitänyt virkavapaata

- g) Tehtävän tarkempi kuvaus

Kysymys 9

Henkilötiedot

- a) Vastaajan ikä 1 alle 25 vuotta e) 1 mies
 2 25 - 34 vuotta 2 nainen
 3 35 - 44 vuotta
 4 45 - 54 vuotta
 5 yli 55 vuotta
- b) Koulutustaso 1 professori
 2 tohtori/lisensiaatti
 3 metsänhoitaja, MMK
 4 muu kand.-tason koulutus
 5 metsäteknikko
 6 muu, mikä? _____
- c) Toiminut _____ vuotta lutkimustyössä
- d) Toiminut _____ vuotta käytännön metsätaloudessa

Päiväys _____

Nimi tai ilman nimeä _____

Suoritetut kotimaiset tehtävät v. 1976 - 1980

(Joidenkin tehtävien otsikoita on lyhennetty)

Tiedepoliittinen suunnittelu (Suomen Akatemia)

Tutkimusehdotusten valmistelu ja esitutkimus (useita)

Tutkimusten valvonta ja ohjaus (useita)

Metsätaloudellisia ATK-laskelmia

(nimetyn kunnan) historian metsätalousartikkelin kirjoitus
ja aineiston hankinta

Metsätyövoiman kysyntä- ja tarjontatutkimukset

Moottorisahan käytön kustannusten tutkimuksia (useita)

Suomen metsätalouden kehittämishojelmien valmistaminen

Teollisuuden puutavaraselvitys (useita)

Kiinteistöjen polttoainetutkimus

Teollisuustilaston ulkopuolella olevia sahoja koskeva tutkimus

Marja- ja sienitutkimuksen nykytila Suomessa

Raakapuun käytön selvitykset ja ennusteet metsäteollisuus-
yrityksen PTS:a varten ja keskusjärjestön käyttöön koko maan
osalta

Metsäinventoinnin tietojenkäsittely ohjaus

Tavarantarkastus (jalopuut)

Metsätaloussuunnitelman laatiminen

Veroluokituksen tarkistaminen

Metsän arviointi ja kartoitus

Puun kasvatuksen kulujen määrittäminen metsäverotusta varten

Metsätilin suorittaminen, metsän arvon laskenta ja menetelmät,
metsän rauhoituksia koskevia tehtäviä, metsänarviointia,
työkohteet metsissä, pakkolunastus

(rajatun alueen) metsän puuston arviointi (useita)

Harvennustavan ja lannoituksen yhteisvaikutuksia selvittävän
koealasarjan perustaminen ja suunnittelu

Myyrätuhojen seuranta ja tuhojen välttäminen eri viljelmissä
(useita)

Karkoiteaineiden esitestejä

Metsäojitustöiden maksuperustetutkimuksia

Pystymittaussysteemien kuutiointimenetelmän kehittäminen

Suurten teollisuuslaitosten ympäristöjen maisemanhoitosuunnitelmia

Ympäristönhoidon, maisemanhoidon ja saastevaikutusten perustila-
tutkimuksia, seurantatutkimuksia ja toimenpide-ehdotuksia

Suoritetut ulkomaiset tehtävät v. 1976 - 1980
(Joidenkin tehtävien otsikoita on lyhennelty)

Metsätalouden työvoimatutkimus

Metsävarojen käyttö- ja kehittämisohjelma

Metsävarojen inventoinnin tietojenkäsittelytehtäviä

Metsäinventoinnin opetus

Metsäteollisuuden kehittämisohjelma ja tietojenkäsittely

Kokonaistaloudellinen alue- ja taloussuunnittelu

Metsä- ja puutalouden suunnittelututkimuksen työtarjouksen valmistelu

Metsävarojen arvioinnin ohjelmointi ja tietojenkäsittelysystemin valmistus

Tierakennus ja metsänkasvatus

Lentäjäkoulutus metsätalouden tarkoituksiin

Lentokoneiden ja helikoptereiden käyttö metsätaloudessa

Metsäentomologian tutkimusosaston johto

Metsänmittaustulosten laskenta

Metsäkonenäyttelyn suunnittelu

Erikoisalat, joilta ilmoitettu voitavan ottaa vastaan
 asiantuntija- ja konsulttitehtäviä ja tilaustutkimuksia
 (Aihepiirien otsikoita jonkin verran lyhennetty)

	vastaajien ilmoittama kokemus alalla (vuotta)
Metsänarvioimisen ja kasvu- ja tuotostutkimukset	5+2+2+10+10+32
Metsävarojen arviointi ja kartoitus	6+6+9+15+30
" käytön suunnittelu	1+5+5+20
" käyttö ja poistumaselvitykset	18
Metsätalouden suunnittelu	31+15+10+3
Leimikon pystymittaus	15
Metsäverotus	7+5+13
Ilmakuvaus	1+5+5
Satelliittikuvaustutkimus	7
Puunarviointi	10
Energiapuun arviointi	3
Metsänviljely	15+11+10+10+616+5+312
Energiaviljely	2
Maanparannus	10
Lannoitus	14+10+10+4+6+6
Ravinnefysiologia	3
Neulasanalyysidiagnostiikka	11
Metsämaantieteen opetus	2
Siemenviljelmät	10
Taimitarhat	11+6+25
Taimien kasvatuksen biologia	4
Metsänhoitotöiden teknologia	4+25+11
Metsäbiologia	15
Ekologia	35+10+8+8
Ympäristönsuojelu ja -hoito	5+15
Kasvifysiologia	8+5
Puulajien määrittäminen ja laatu	25
Metsänjalostus	2+15
Metsäpatologia	
Mikrobien vuorovaikutus	
Metsätuhot	10
Metsänojitus	10+15+15+7
Metsäentomologia	15+15+17
Myyrätutkimukset	20

	kokemus alalla (vuotta)
Metsänparannus ja riista	10
Metsien moninaiskäyttö	10
Erityisalueiden moninaiskäyttö	3
Marja- ja sienitaloustutkimukset	10
Puunkorjuu ja ergonomia	15,11,10,6+6+3+2
Tienrakennus	5+4
Taksaperustetutkimukset	14
Torjunta-aineiden levitystekniikka	10+12
Puu teollisuuden raaka-aineena	3
Puu energialähteenä	3
Metsäekonomia	35+30+10+5
Metsäpolitiikan suunnittelu	10
Metsätalouden työmarkkinat	5
Metsätilastot	3+16
Väestötiede	35
Ulkomaankauppa	5
Metsä- ja puutuotteiden markkinatutkimukset	3+5+7
Raakapuumarkkinat	10+4
Metsäsektorin informaatiojärjestelmien suunnittelu	10
Metsän arvon laskenta	20+5
Puun kasvatuksen liiketaloudelliset analyysit	5
Tilastomenetelmien tutkimus ja kehittäminen	3+3+6
ATK:n hyväksikäyttö tutkimustoiminnassa	10+2+5+2
Metsäopetus	14
Maa- ja metsätalouden lentäjäkoulutus	15
Metsävalokuvaus	10
Solukkoviljelmät	13+10
Siementen ja siitepölyn laadun määrittely	10+8

